

Sygn. akt IV C 141/20

POSTANOWIENIE

Dnia 22 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Monika Włodarczyk

po rozpoznaniu w dniu 22 grudnia 2020 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **G. S. i J. S.**

przeciwko **(...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.**

o ustalenie i zapłatę

w przedmiocie wniosku powodów z dnia 22 września 2020 r. o wyłączenie sędziego

postanawia:

oddalić wniosek powodów o wyłączenie sędziego Tomasza Jaskłowskiego od rozpoznania niniejszej sprawy.

Sygn. akt I C 141/20

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 22 grudnia 2020 r.

Dnia 24 stycznia 2020 r. (data nadania w placówce pocztowej) powodowie wnieśli pozew przeciwko (...) Bank (...) S.A. w W. o ustalenie nieważności umowy kredytowej zawartej 28 sierpnia 2007 r. i zapłatę na ich rzecz solidarnie kwoty 268.307,30 zł. Strona powodowa wywodziła swoje roszczenie z zawartej pomiędzy stronami umowy kredytu denominowanego kursem franka szwajcarskiego (pozew - k. 3-3c).

Powodowie w dniu 22 września 2020 r. wystąpili o wyłączenie na podstawie art. 49 k.p.c. sędziego sądu okręgowego Tomasza Jaskłowskiego od rozpoznania sprawy podnosząc, iż sędzia w toku posiedzenia przygotowawczego poinformował powodów, że jest stroną kredytu hipotecznego waloryzowanego do franka i nie wnosił sprawy do Sądu ze względu na bezcelowość. Zwrócili uwagę, iż sędzia jednoznacznie wypowiedział się o bezzasadności roszczenia powodów, zaznaczając, iż to nie pogląd prawny sędziego lecz sposób wypowiedzi i sposób odnoszenia się do powodów, w ich ocenie bez szacunku, stanowi wystarczającą przesłankę do wyłączenia go od rozpoznania sprawy. Ponadto powodowie powołali się na wypowiedzi sędziego wyrażone w toku posiedzenia przygotowawczego, dotyczące zawładnięcia Polski przez obce narody w przypadku wygrania przez powodów sprawy czy przekazanych informacji, iż nie dopuści do zakończenia sprawy w I instancji przed przejściem na emeryturę. Zdaniem powodów formułowane wypowiedzi budzą uzasadnioną obawę co do bezstronności sędziego (wniosek – k. 226-226v).

Pozwany pismem z dnia 9 października 2020 r. wniósł o oddalenie wniosku o wyłączenie sędziego. Wskazał, iż strona powodowa w zasadzie nie wskazuje na konkretne okoliczności, które mogłyby mieć prawne relewantne znaczenie na gruncie oceny zgłoszonego wniosku

w oparciu o przepis art. 49 k.p.c. Ponadto zarzuciła, iż złożony wniosek jest wewnętrznie sprzeczny gdyż z jednej strony powodowie podnoszą, iż jego podstawą nie stanowią poglądy sędziego wskazując jednocześnie, iż sąd

ma odpowiednie środki aby szybko rozstrzygnąć sprawę. W kontekście powyższego pozwany wskazał, iż ciężar uprawdopodobnienia wystąpienia okoliczności uzasadniających wątpliwości co do bezstronności sędziego spoczywa na stronie wnioskującej, co nie zostało w niniejszej sprawie uczynione albowiem zarzuty dotyczące wydanego w sprawie orzeczenia, bądź opierające się na naruszeniu przepisów procesowych w toku postępowania, mogą uzasadniać wniesienie środka odwoławczego, a nie wniosku

o wyłączenie sędziego. Zwrócił również uwagę, że brak jest podstaw do formułowania wniosku o wyłączenie sędziego opierając na się wyłącznie na własnym niezadowoleniu z wyniku postępowania czy też wskazując na tezy wydanych przez sędziego orzeczeń, które są również niekorzystne dla strony (pismo - k. 229-231v).

Sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie Tomasz Jaskłowski złożył wyjaśnienia wskazując, iż posiadał kredyt walutowy, za który nabył lokal mieszkalny. Przedmiotowy kredyt spłacił w 2019 r. Te okoliczności zdaniem Sędziego mogą wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w sprawie (wyjaśnienie- k. 232).

Sąd zważył co następuje

W ocenie Sądu Okręgowego wnioski o wyłączenie Sędziego Sądu Okręgowego Tomasza Jaskłowskiego od orzekania w niniejszej sprawie nie zasługiwały na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 49 § 1 k.p.c., niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48 k.p.c., sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie.

Jednocześnie ustawodawca zastrzegł, iż za okoliczność, o której mowa w § 1, nie uważa się wyrażenia przez sędziego poglądu co do prawa i faktów przy wyjaśnianiu stronom czynności sądu lub nakłanianiu do ugody.

Przede wszystkim zaznaczyć należy, iż instytucja wyłączenia sędziego, jest trwale związana z zasadą bezstronności i stanowi jeden z istotnych elementów niezawisłości, spełnia w procesie sądowym bardzo ważne funkcje, bowiem z jednej strony zapewnia obiektywizm orzekania oraz buduje społeczne zaufanie do wymiaru sprawiedliwości, z drugiej natomiast zwalnia sędziego od rozwiązywania trudnych konfliktów sumienia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2007 r., II CZ 13/07, i z dnia 23 listopada 2011 r., III SO 9/11).

Jak już wskazano przesłanki zastosowania w/w instytucji ustawodawca określił w art. 49 § 1 k.p.c. wskazując, iż stanowią ją okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie. Należy więc podkreślić, iż instytucja wyłączenia sędziego na wniosek (iudex suspectus) nie jest związana z wystąpieniem jakiegokolwiek wątpliwości co do bezstronności sędziego rozpoznającego sprawę. O możliwości wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy nie decyduje zatem samo odczucie strony co do bezstronności sędziego, ale odczucie co do tych wątpliwości musi być uzasadnione w okolicznościach danej sprawy. Ciężar uprawdopodobnienia wystąpienia takich okoliczności spoczywa na stronie wnoszącej o wyłączenie sędziego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2017 roku, sygn. akt III UO 3/16, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2019 r., sygn. akt II CO 208/19, niepubl. LEX nr 2772528).

Ponadto należy wskazać, że hipotezie art. 49 § 1 k.p.c. odpowiada jedynie taka sytuacja, w której strona wykaże istnienie (nie tylko w postaci ogólnikowych sformułowań) między nią a wskazanym sędzią określonego stosunku emocjonalnego, który jednak - co istotne - dla każdego obiektywnego obserwatora (a nie jedynie w subiektywnym odczuciu strony) na podstawie doświadczenia życiowego, mógłby wywołać wątpliwość co do bezstronności sędziego. Nie uzasadnia wniosku o wyłączenie sędziego prowadzenie przez danego sędziego procesu w ocenie strony z naruszeniem przepisów prawa czy też niezgodnie z jego oczekiwaniami. Ponadto uzasadnienia wniosku o wyłączenie sędziego opieranego na przesłankach przewidzianych w art. 49 k.p.c. nie można konstruować na tezie, że w określonych sprawach sędzia suspecti orzekał w określony sposób, który wnioskodawca ocenia jako dla niego niekorzystny. Teza taka jest bezpodstawna, a bezpodstawna w sposób oczywisty zwłaszcza wtedy, gdy przegląd spraw

z udziałem sędziego objętego wnioskiem jest wybiórczy i przypadkowy oraz oderwany od konkretnych okoliczności poszczególnych spraw (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 10 stycznia 2013 r. I ACo 35/12, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt II UO 6/16).

Wskazać również należy, iż wątpliwość uzasadniona, o której mowa w art. 49 § 1 k.p.c. to wątpliwość uprawdopodobniona, a przy tym poważna, skoro wywołująca ją okoliczność może zagrażać bezstronności sędziego. Pojęcie bezstronności należy rozumieć jako obiektywną bezstronność sędziego, w tym zarówno subiektywne poczucie sędziego co do własnej bezstronności, jak i jego bezstronność w odbiorze zewnętrznym opartą na zobiektywizowanych przesłankach i analizowaną przez odwołanie się do oceny sytuacji dokonanej przez przeciętnego, rozsądnie rozumującego obserwatora procesu (por. postanowienie SN z 14 września 2017 r., V CO 165/17, Legalis nr 1668447, uchwała SN z 26 kwietnia 2007 r., I KZP 9/07, OSNKW 2007, nr 5, poz. 39; wyroki SN: z 8 stycznia 2009 r., III KK 257/08, LEX nr 532400, oraz z 18 marca 2009 r., IV KK 380/08, LEX nr 491543;).

Za przyczynę wyłączenia sędziego na podstawie art. 49 § 1 k.p.c. uważa się natomiast samą możliwość powstania wątpliwości co do bezstronności u sędziego zgłaszającego żądanie wyłączenia, u zgłaszającego wniosek o wyłączenie, u innych uczestników postępowania, a także u osób postronnych (zob. M. Jędrzejewska, aktualizacja K. Weitz, w: T. Ereciński (red.), Kodeks, t. I, s. 227). Podstawą wyłączenia mogą być stosunki o charakterze emocjonalnym (przyjaźń, sympatia, niechęć, nienawiść), lecz także osobiste powiązania gospodarcze, np. powiązania majątkowe, kredytowe (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 1971 r., I CZ 212/71, OSNC 1972, nr 3, poz. 55).

Konstatując przedstawione poglądy wskazać należy, iż dla wyłączenia sędziego niewystarczające jest podniesienie, że pewien rodzaj okoliczności może zagrażać bezstronności sędziego w danego typu sprawie, ale konieczne jest udowodnienie na gruncie racjonalnych argumentów, że dana okoliczność może mieć realny wpływ na bezstronność sędziego. Decyzja o wyłączeniu sędziego nie może opierać się na argumentach nieracjonalnych, odwołujących się jedynie do emocji, ponieważ w takim wypadku możliwe byłoby podważenie kompetencji do orzekania sędziego w każdej sprawie, co byłoby sprzeczne z brzmieniem i celem art. 49 k.p.c. oraz ustrojowym statusem i kompetencjami sędziego. Przy interpretacji art. 49 k.p.c. należy mieć bowiem na uwadze wynikający z Konstytucji standard (ale i założenie) niezawisłości sędziego. Standard ten domaga się, aby przyczyna wyłączenia sędziego od konkretnej sprawy była należycie uzasadniona.

W przeciwnym wypadku osłabiany byłby autorytet sędziego, a tym samym Państwa, w imieniu którego sędzia sprawuje swą funkcję i uczestniczy w wymiarze sprawiedliwości.

W świetle okoliczności sprawy i podniesionych przez stronę powodową zarzutów w ocenie Sądu nie zachodzą przesłanki mogące świadczyć o braku bezstronności sędziego.

W pierwszej kolejności zaznaczyć należy, iż pomimo zaprzeczenia przez stronę powodową, de facto przyczyna wyłączenia sędziego Tomasza Jaskłowskiego wywodzona jest z wyrażonego przez niego poglądu, stanowiska w przedmiocie stosunku umownego poddanego pod ocenę w sprawie zainicjowanej przez powodów, co zostało uczynione na posiedzeniu przygotowawczym. Powyższe wskazuje, iż przedmiotowa okoliczność już z racji art. 49 § 2 k.p.c. nie mogła stanowić przyczyny wyłączenia sędziego.

Wyprowadzając w/w wniosek zwrócić należy uwagę na szczególny charakter posiedzenia przygotowawczego, przed którym ustawodawca postawił dwa cele a mianowicie: nakłanianie stron do ugodowego rozwiązania sporu oraz sporządzenie planu rozprawy. Ponadto zadaniem Przewodniczącego w toku przedmiotowego posiedzenia jest wyjaśnienie stanowisk stron, w toku których to czynności Przewodniczący może i nawet powinien zaprezentować własny pogląd odnośnie kwestii spornych.

Z tych też względów zaprezentowanie przez Przewodniczącego w zakresie istoty umowy kredytu łączącej strony niniejszego postępowania, tj. kredytu denominowanego,

z możliwością spłaty w CHF czy nawet poglądu sędziego odnośnie kredytów frankowych nie stanowi uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego. Zaprezentowane stanowisko wywiedzione zostało bowiem z postanowień umowy, które poddane zostały analizie sędziego.

Dodać także wypada, iż w ocenie Sądu sam fakt posiadania aktualnie czy w przyszłości przez sędziego kredytu walutowego w CHF nie stanowi realnego i istotnego zagrożenia bezstronności sędziego prowadzącej do jego wyłączenia w sprawie podobnego kredytu, chyba, że istnieją szczególne okoliczności, które zagrażają bezstronności sędziego w danej sprawie.

Wskazując na powyższe zaznaczyć należy, iż sędzia podał jedynie, iż kredyt walutowy w CHF posiadał w przeszłości i go spłacił w całości w 2019 r. Powyższe nie wskazuje, aby przedmiotowa okoliczność miała jakikolwiek związek z przedmiotem rozstrzyganego przez sędziego sporu, czy też aby mogła mieć wpływ na wyniki przedmiotowego postępowania.

Powodowie ponadto wskazali, iż o bezstronności sędziego świadczą również wypowiedzi sędziego odnośnie czasu jaki pozostał mu do stanu spoczynku, czy też przedstawienie informacji o możliwości zawieszenia postępowania do czasu wydania wyroku przez TSUE a także odwoływanie się do potencjalnych skutków dla wymiaru sprawiedliwości w przypadku wpływu większej liczby spraw opartych na umowach kredytu zawierającego odniesienie do CHF, zaprezentowane także na posiedzeniu przygotowawczym. Analizując przedmiotowe wypowiedzi przywołane wyłącznie przez stronę powodową (z uwagi na brak podstaw do nagrywania posiedzenia przygotowawczego), zdaniem Sądu nie stanowią one podstawy do wyprowadzenia wniosku o negatywnym emocjonalnym nastawieniu sędziego do strony powodowej. Poczynione konstatacje służyły wyłącznie zaprezentowaniu potencjalnych instytucji, z których Sąd może skorzystać w toku postępowania biorąc pod uwagę fakt, iż materia, kwestie istotne do rozpoznania na tle umowy kredytu zawierającego odniesienie do waluty CHF nadal są sporne, a powstałe na ich tle zagadnienia nadal są przedmiotem zapytań kierowanych do Sądu Najwyższego czy też Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Natomiast czas trwania postępowania sądowego pozostaje także w ścisłej korelacji z ilością spraw kierowanych do tut. Sądu z obszaru całej Polski.

W ocenie Sądu wyprowadzenie z przedstawionej swobodnej wypowiedzi sędziego wyrażonej w ramach posiedzenia przygotowawczego, negatywnego nastawienia sędziego do powodów, jest w świetle przedstawionych rozważań nieuzasadnione i nie może skutkować uznaniem, iż strona podolała spoczywającemu na niej ciężarowi uprawdopodobnienia uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności sędziego.

Ponadto poczynione przez pełn. powodów założenie o braku szacunku sędziego do powodów, którego to wrażenia jak wynika z pisma strony pozwanej, druga strona nie odniosła, jest tak daleko idące, że mieści się jedynie w sferze przypuszczeń, a nie racjonalnych przesłanek, które pozwalałyby na formułowanie - z punktu widzenia postronnego obserwatora - obaw o brak obiektywizmu sędziego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 15.09.2015 r., III PO 7/15).

Orzekający Sąd podziela również stanowisko, iż instytucja wyłączenia sędziego nie może stanowić środka za pomocą którego dochodzi do zmiany sędziego z uwagi na fakt, iż wyraził niekorzystny pogląd w sprawie, na tle danej umowy, dla jednej ze stron. Powyższe bowiem prowadziłyby nie tylko do naruszenia zasady niezmienności składu sądu ale pozwalałyby stronie za jej pomocą na wybór czy ukształtowanie składu orzekającego.

Konstatując, w ocenie Sądu, na obecnym etapie nie ma podstaw by stwierdzić, iż sędzia referent nie jest zdolny do bezstronnego osądzenia zawisłego sporu, a tym samym by wyłączyć go od orzekania w niniejszej sprawie.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

SSO Monika Włodarczyk

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)